NAM THU MƯỜI BA. — SỐ THU 2467 — MỖI SỐ: 0 $ 05 — NGÀY THỨ SÁU 6 và THỨ BẢY 7 JUIN 1925

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LEGAL

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 2487

ANNAM

Một năm	5 $ 80	6 $ 00	6 $ 20	6 $ 40	6 $ 60	6 $ 80	7 $ 00	7 $ 20	8 $ 00	9 $ 00	12 $ 00
Các tỉnh và	»	3 . 00	3 . 00	3 . 00	3 . 00	3 . 00	»	»	»	»	»
Các công-sở	»	3 . 00	3 . 50	3 . 20	3 . 25	3 . 30	3 . 36	3 . 40	3 . 50	6 . 00	»
Sáu tháng .	3 . 00	1 . 75	1 . 60	1 . 80	1 . 90	2 . 00	2 . 05	2 . 10	2 . 15	3 . 00	»
Ba tháng . .	1 . 50	1 . 00	0 . 90	0 . 95	1 . 00	1 . 05	1 . 10	1 . 15	1 . 20	1 . 50	»
Một tháng .	0 . 50	0 . 60	0 . 55	0 . 60	0 . 65	0 . 70	0 . 75	0 . 80	0 . 85	1 . 00	»

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur. 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : J. V. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN VĂN VINH
Rédacteur en chef : PHẠM HUY LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN T. LOÃN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 0 $ 10 le centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.
Une seule insertion . . . . . 0 $ 10 le cm.
Par contrat annuel . . . . . »
Par quinzaine ou par insertion . . . . . 0 $ 15 le cm.
Réclame dans la 1re page . . . 2 $ 00 la ligne.
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le cm.
On traite à forfait pour les contrats importants.

NÓI CHUYỆN TÀU

(Nước Tàu về trước, nước Tàu bây giờ và nước Tàu sau này)

XI

Nước Tàu đã xoay ra cái cuộc dân-chủ cộng-hòa, nhưng xét cho kỹ ra, thì cái nguyên-chất nước Tàu vốn không phải như các nước dân-chủ cộng-hòa ở bên Âu Mỹ là những nước theo cái văn-hóa Tây-phương khác hẳn với cái văn-hóa cũ của Tàu, mà lại không được như nước Nhật có cái sức tự động mà hấp thụ cái văn-hóa Tây-phương, nước Tàu là vì bị bách mà phải giao-thông với ngoài, giao-thông với ngoài mà chịu đủ mọi phần thua sút, vì sợ có, vì mê có, vì cuồng có, mà thành ra có cái phong-trào cải cách, cái phong-trào cải cách ấy lại nhân cái tình thế riêng của nước Tàu, phần thì Mãn-tộc chuyên chế, phần thì cường-hủ bại, gây nên cái phản-động-lực mà nước Tàu xoay ra cái cuộc dân-chủ cộng-hòa, nên đến lúc nước Tàu trở nên một nước dân-chủ cộng-hòa, thì căn-bản trong nước lay động không còn được vững bền, nhân-tâm trong nước nào loạn không còn có chủ định, nhân-tài trong nước bác-tạp không còn có đoàn-hợp, dân-ý trong nước phân-vân không còn có qui-kết, lẽ phải trong nước lỗn-bảo không còn có rõ-rệt, trật-tự trong nước ngừa nghiêng không còn được yên ổn như thường nữa, rồi mối sinh ra từ-phán ngũ liệt, bè-nọ đảng kia, chỉ biết có cá-nhân mà không biết có quốc-gia, chỉ có thể phá-hoại mà không có thể kiến-thiết, chuyên-chế chẳng ra chuyên-chế, cộng-hòa cũng không thành cộng-hòa, cái dân-quốc Tàu mười mấy năm trời nay thật là một cái đám người xuân-động quay cuồng, không chính-thể, không pháp-luật, không chủ-nghĩa, không tôn-tín, thậm chí phải trái cũng hầu như đảo-điên, đạo giáo cũng hầu như đổ nát, nước chẳng thành nước, dân chẳng thành dân, đáng thương thay mà cũng nực cười thay!

Thoạt tiên thì lâm thời chính-phủ dân-quốc thành lập ở Nam-kinh, 17 tỉnh họp đại-biểu bàn Tôn-Văn làm tổng-thống, nhưng lúc ấy hoàng-thất Mãn-Thanh hãy còn, Viên-thế-Khải gớm được cái dịp quốc-sự bối bang, hoàng-thất Mãn-Thanh phải dồn ra cầm quyền tổng-lý nội-các, những quân-đội Bắc-kinh phải đi đánh dân-đảng, hiện đương giữ nhau ở vùng Vũ-Xương Hán-khẩu như quân-đội Phùng-quốc-Chương. Đoàn kỳ-Thụy v. v. đều là môn-thuộc của Viên cả; Viên lên cầm quyền liền chủ hòa với dân-đảng, phái Đường-thiệu-Nghi đến Thượng-hải cùng dân-đảng giảng hòa, nhất diện thì yêu-cầu dân-đảng phải đề cái vị đại tổng-thống cho mình, nhất diện thì hiếp hoàng-thất Mãn-Thanh phải thoái vị nhường quốc-quyền lại cho Hán-tộc; vua Tuyên-thống đã bị Viên hiếp cam tâm thoái vị, dân-đảng muốn cho chóng xong việc nước đành nhượng bộ với Viên, toàn thể đem cái vị đại tổng-thống phụng cho Viên, Tôn-Văn tuyên bố từ chức, suy cử Viên lên, đổi chính-phủ dân-quốc về Bắc-kinh, Viên tự-chức đại tổng-thống dân-quốc Trung-hoa, mà cái sơ-bình dân chủ cộng hòa Tàu thoát thai từ đấy.

Cái vị tổng-thống của Viên là lấy thế-lực mà được, chứ không phải bởi cái lòng công-cử của dân đảng Tàu; cho nên cái cuộc dân chủ cộng hòa ở Tàu ngay từ lúc khởi đầu đã mất hết cả tinh-thần dân-ý tự-do mà hóa có cái khí-vị võ-nhân áp chế; Viên đã đắc vị, dùng hết phương-pháp để bồi đắp thế-lực riêng của mình, đối với dân-đảng thì một là lấy kế lung-thu, hai là lạm quyền giết gióc, tối-tức không còn thiếu một cái thủ-đoạn gì; khi thế-lực Viên đã thành rồi, vậy cánh đã biến bố-hết mọi nơi, thì Viên lền lăm-le cái miếng mồ hẳn lấy ngôi trời, truyền tử dị tôn, vĩnh vi kỷ vật, đại tổng-thống chung thân còn chưa mãn nguyện, mà dự bị sẵm sửa những mũ mãng cân đai đại-hoàng-đế, định khôi phục cái nghi-vệ thiên-tử cho toại lòng tham, huýt cho bọn chó săn mình là lũ Dương-Độ, Lương-sĩ-Di lập ra cái hội trù-an, tạo ra nguy-thư nguy-điện các tỉnh gửi về kinh tôn đội, nếu không có dân-đảng đồng thanh xướng nghĩa thì đế-có khi cái mê-mộng đế-vương của Viên thành ra sự thực, Viên không đến nỗi ưu phẫn thành bệnh chết, mà nước Tàu lại xoay lại cái cuộc quân-chủ như xưa. Một đảng thì dân-đảng bị bách phải nhượng cái vị tổng-thống cho Viên, thì đối với Viên cũng đã có ý hiềm nghi, không bao giờ lại có chịu khai thành bố công để cùng lo việc nước; lúc Viên mới tựu chức lâm-thời tổng-thống thì dân-đảng chen vào nội-các, mộ cái viên-đề theo chế-độ dân-chủ Pháp, chính-quyền về nội-các với theo chế-độ dân-chủ Mỹ, chính-quyền về tổng-thống, hai bên cứ xung-đột tranh chấp với nhau hoài, kết cục thì Tổng-giáo-Nhân là một tay thủ-lĩnh dân-đảng bị ám-sát, các yếu-nhân trong dân-đảng kẻ bị tội người trốn đi, mà cái vấn đề ấy Viên giải-quyết được xong, chính-quyền về tổng-thống hết; từ đấy là dân-đảng đứng vào cái địa-vị phản đối hẳn với Viên ngay, Trần-kỳ-Mỹ độc lập ở Thượng-hải, Hồ-hán-Dân độc lập ở Quảng-đông, Lý-liệt-Quân độc lập ở Giang tây. Dân-duyên Khải độc-lập ở Hồ-nam, vận-động xôn xao, rồi đến Hoàng-Hưng về chiếm lấy Nam-kinh là một cái phản-động-lực rất lớn; nhưng Viên lúc ấy thế-lực đã hùng hậu lắm, dân quân vi-nhược, mà trong dân-đảng cũng vì quyền-lợi ám tranh nhau, không cùng nhau đồng tâm hiệp-lực được, thành ra Viên được đại thắng, Phùng-quốc Chương phụng-mệnh Viên xuống đánh dân-đảng, lấy lại được Nam-kinh liền, Hoàng-Hưng chạy sang Nhật-bản, Trần-kỳ Mỹ kế bị ám sát, Lý-liệt-Quân, Hồ-hán-Dân cũng lần lượt thua lại, phải vong mệnh các nơi, còn một lũ cẩu-thả theo thời thì cực chẳng đã cũng đành y phụ với Viên cho bảo toàn lộc vị, thế là cái hùng hoàng-cổ của Viên đã dẫn ngày cuồng phát, mà dân-đảng chịu một hồi vất-vả long-đong. Việc đời bao giờ cũng vậy, uất mãi thì phải tiết, khuất mãi thì phải thân; dân-đảng bị tỏa chiết với Viên, ngầm ngầm vẫn tính bề trả hờn rửa giận, đến khi Viên mạo muội xưng đế, kết oán với toàn quốc, khích khởi dư-luận trong ngoài, dân-đảng mới thừa cơ lại nổi lên, Thái-Ngạc ở Bắc-kinh trốn về được Vân-nam, liên hợp cả các tỉnh tây nam, khởi binh vấn tội, tiếng nghĩa vang lừng, toàn quốc hưởng ứng, Viên ưu phẫn quá thành bệnh chết mà nước Tàu lại giữ nguyên cái xác cũ dân-chủ cộng-hòa.

T.

Âu-châu điện-tín

(Havas)

Ngày 5 Juin 1925

Hai cái ai-tình

Ông Flammarion là một nhà thiên văn học và ông Pierre Louis là một nhà văn-chương tạ thế.

(Indopacifi)

Ngày 7 juin 1925

Chiến-sự ở Maroc

Nay mai một phái-bộ của nghị-viện sẽ đi Maroc để xét các công việc chính-trị, và y-tế. Trong phái-bộ ấy có MM Guillaumons, de Montjour Cruzet; Dior.

Tại hộ đồng kiểm tra khí giới

Ông đại-biểu Hoa-kỳ tại cuộc hội-đồng kiểm-tra khí-giới ở Hà-Lan-Genève có bàn nên soạn một bản đề-nghị về việc cấm dùng các chất độc hóa học trong việc chiến-tranh. Đại-biểu nước Anh và nước Pháp hiện đồng tình về việc ấy.

Việc chính-trị nước Bỷ

Các hữu đảng tại lưỡng-dân-nghị-viện và nguyên lão nghị-viện bỏ phiếu tỏ lòng tín cậy ông Poullet về việc ông điều-đình với đảng xã-hội.

Nước Nga với việc thế-giới

Zinoviefl (nước Nga) có đọc ở Petrograd một bài diễn-văn về mọi việc ở Viễn-đông. Ông có nói hiện hay các nước lại vì cái chủ-nghĩa bá chiếm mà xung đột nhau. Ông lại nói nay phải dự bị sẵn sàng mà cạnh tranh với cái thế lực tư-bản, đã thuộc về các đường hỏa-xa Trung-hoa hay về chi-ấn-sự ở Maroc cũng vậy.

Hoa-kỳ với việc Trung-hoa

Ở Washington có tin rằng ở cảnh-phủ Hoa-kỳ rất lưu tâm về việc cạnh-tranh của nước Nhật và nước Nga ở Trung-hoa.

Tin Trung-hoa

Ngày 5 Juin 1925

Việc Quảng-châu

Quảng-châu. — Các đường hỏa-xa đều đình hoãn không chạy.

Cái phong-trào bài-ngoại ở Thượng-hải

Bắc-kinh. — Chính-phủ Bắc-kinh giao cho ngoại-giao đoàn một bức thư nói rằng các quan chức tại các tô-giới đáng trách cứ về việc rối loạn ngày vừa rồi, và tỏ ý sẽ bồi thường những mất mát bị hại. Vì bọn nhà binh tính, nên phải tăng số binh ở giao dân hàng.

Thượng-hải. — Người Trung-hoa bắn vào binh Hoa-kỳ 4 tuần, rồi chạy trốn. Cuộc bãi-và của hàng Trung-hoa đều đóng cửa. Bọn quẫy rối đánh những người Trung-hoa làm việc với người ngoại quốc, nhưng tô-giới Pháp họ không động chạm đến.

Thượng-hải. — Hai bên lại xung đột nhau, một người chết, năm người bị thương. Quân Anh kéo lên bộ. Thợ làm ở các nhà máy ngoại quốc như sở giấy nói, nhà máy điện và mấy nhà báo đều đình công.

Thượng-hải. — Các ông chủ nhà máy sợi Nhật-bản bắn súng vào những người Trung-hoa định chiếm lấy các nhà máy. Binh cảnh-sát đuổi bọn quấy rối.

(Havas)

Ngày 6 Juin 1925

Thượng-hải. — Ngày hôm qua yên tĩnh. Tại tô-giới liệt-quốc không xảy ra việc gì mới. Các nhà băng Trung-hoa vẫn đóng cửa.

Lại mấy chiếc tàu Hoa-kỳ nữa tới nơi. Tại một phiên tô-giới Pháp đã thấy hiện binh ở đường cửa, xem vậy có lẽ việc đình nghiệp lan ra. Hiện tình nguy cấp.

Các giáo sư đình nghiệp ở Thượng-hải có gửi lời đề tỉnh bắt bình với Karakhan là đại-sứ nước Nga, Đại-sứ bèn thi-hành cái quyền mình là quan đại-sứ lâu ngày nhất ở Trung-hoa mà tuyên cáo yêu cầu ngoại-giao đoàn không công nhận việc ấy. Hiện nay các giấy má gửi đến ngoại-giao đoàn không công đọc quan-sát-thân nước Ý, là nhà ngoại-giao lão luyện nhất hiện nay. Xem giọng điệu tin thì xem chừng hai bên giải giảng với nhau.

Học-sinh Bắc-kinh vẫn đặt cuộc hội nghị ở các phố, nhưng không được thiên-hạ hoan nghênh lắm. Hôm nọ học-sinh 5 một bài phản đối kì bỉ biệt nước Nhật và nước Anh. Trong bọn đình nghiệp có bọn đầy-tớ, thợ-thuyền, cu-li, và người làm tại các nhà buôn ngoại-quốc, và tại các công-sở. Số người đình nghiệp đó 150.000. Họ đều đòi bọn đích công, mà giá quyền tăng bốn. Ngày hôm qua người Nhật bắn vào bọn biểu-tình. Năm người Trung-hoa bị thương vì thế tình trạng lại nguy nghịp thêm.

Tô-giới Pháp vẫn yên.

Sự hành động của Trương-tác-Lâm

Trương-tác-Lâm ở Thiên-tân có tuyên bố rằng mình không có ý thay đổi tòa nội-các. Trương giữ quyền kiểm tra ba đường hỏa-xa Phụng-thiên, Trường-hải và Sơn-đông.

(Indopacifi)

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Nước quí báo làm ơn chỉ giáo cho tôi một việc như dưới đây:

Nguyên tôi là người ở tỉnh Hà-nam, nay tôi vào làm ăn trong Nam-kỳ này. Vậy nhà-nước có ở bộ tôi đóng thuế-thân ở trong này hay là tôi phải đóng thuế-thân ở ngoài Bắc rồi thì thôi?

LỜI ĐÁP. — Thuế-thân một năm chỉ phải nộp có một lần tuổi. Nếu năm 1925 đã nộp ở Bắc-kỳ rồi thì ở Nam-kỳ năm 1925 không phải trả nữa.

* * *

LỜI HỎI. — Tôi cho tên X vay một món tiền để cầm ruộng, khi quá hạn, y không trả, tôi xin tòa bán đấu giá, nhưng tiền bán đấu giá còn không đủ số nợ và tiền thiệt hại, nay tôi xin bán thêm ruộng khác của y được nữa không?

LỜI ĐÁP. — Được, người chủ nợ có phép xin bán hết tài sản của người mắc nợ để lấy đủ số tiền mình đã cho vay và tính cả số lãi nữa.

Ph. h-L.

Tự do diễn đàn

Đáp lại bài bà Đạm-Phương nữ sử đăng báo số 2447 ra ngày 15 Mai 1925

Bản-quán tiếp được bài này, có bổ đi một đoạn hơn mười dòng, còn cứ nguyên-văn đăng báo.

Kính trình Đạm-Phương phu-nhân nhã giám.

Bẩm 2 Mai trước, tôi có đăng báo mấy lời vào mục diễn-đàn, bài báo những lý-thuyết, những phương-châm dạy học của bà tỉnh-cờ nói đến, cũng tự biết rằng đi ngõt về cùng. Song tôi trộm nghĩ rằng vấn-đề giáo-dục, công nhiên là vấn-đề chung, bà chỉ nghĩ được, tôi đây cũng có thể tán-thành vào được. Nói đang tội! cái ý-kiến của bà thì thật rất hay, nên tôi sẵn lòng hoan nghênh làm lắm. Nhưng cái lý-thuyết, cái phương-châm của bà chỉ hiến điều hòa, thì lại mập mập mờ mờ, rồi như cảnh-họ, nên tôi sẵn lòng kiến-chính cho ra hẳn hoi phân minh, chẳng phải đâu là tôi dám vọng danh vụ lợi như ai? Còn cái « bao » cái « biếm » là cái « ý tại ngôn ngoại », lẽ nào tôi lại nói toang ra?

Rồi mà, trời ơi! không ngờ bà lại lên rằng đọc đến bốn lần mà bà chưa hiểu ý tôi, thì thiết tưởng bà cũng chất-phác thực-thà có một! Vậy chưa hiểu thì bà đọc lại, mà không thì bà coi hết bài này bà sẽ hiểu ngay!

Trong số báo 15 Mai, bà biện bạch lại mấy câu « điều nghĩa hẹp nọ, đại ý rằng « gửi ở với cha bà là tại bà đồng hiền, lấy chồng quản-tử, thì không bao giờ không thành người quân-tử » là bà thừa-nhận câu « tại gia tòng phụ, xuất giá tòng phu » mà cắt nghĩa ra. (1) Và lại xách có chữ « phụ với phu » cùng, phu vi thê cương », nên bà cũng quyết ở đó chứ đặt cho lý-thuyết bà « nó » nghĩa thêm ra một chút!

Ôi! nói hồi quốc-phong quốc-thể! Cứ nghĩa-lý này với nước đời này, tôi vẫn-mình chẳng may chỉ được mai chỉ đề mà thôi!

Trời ơi! cái cảnh là « phụ nhân nan hóa », bẩm nọ bà đem cái ra « dân bà đề dạy », « dân nhiễm » bà cắt là « bà hám người da » để là quá « bẩn » làm rồi; nay bà lại nêu ra những lý-thuyết « nàm cha làm mẹ » ngày ngô như vậy, đề hàng bảy về cho con em tôi tôi không biết lấy bút nào mà tả ra nổi « kỳ khôi » cho nổi!

Thưa bà, hoặc có bà hỏi: Trời cho thuận cảnh mà thành lập nước, bà thì hẳn hay rồi. Nhưng bất hạnh, một là gặp bố-nói cha; hai là ở với ông chồng hiền; ba là không lấy được chồng quân-tử, thì tương như sai hà? Có lẽ bà nói vậy rằng: 1° bỏ ra làm sao thì hóa; 2° thì hóa ra rất ác; 3° cũng hóa ra thì-nhân-nhân, chăng?

Thì cứ bằng bà bỏ cái câu ký, mà nôm na giảng giải rằng: phép làm gái lối Á-đông ta, thì có tam tòng; lòng phụ, tùng phu và tòng tử. Ai trọn đời mà tam tòng trọn vẹn cả ba, mới đáng khen là dân bà văn-minh.

Còn câu « phụ vi thê cương, phu vi thê cương » là nói riêng về cái nhiệm-trách nặng nề nam-giới chúng tôi riêng, tỉnh vô can liên gì khuôn với giáo-dục dân bà, xin bà quảng bố hiểu ra ngoài, cũng « e rằng thêm chuyện » vô nữa mà thêm ngang thêm chướng!

Đành rằng sự khuyên người cốt trừ cái « người hiền, người ác » ra thì chỉ cốt, còn cái lẽ biến lý kỳ thì cần phải giảng giải cho đủ, hàng cho biết lối « kinh quyền » mà xử thì thôi, vì đại phàm thế sự, trong mười điều học mà chính đáng được hai ba, còn bảy tám điều đều là biến lý kỳ cả. « Bất nhu ý giả thập tứ ngũ thất bát » là thế. Nên mà bà lại nói rằng « lẽ biến lẽ kỳ không thể đem ra mà giảng-giới đặng », thì cái « kiến giải » của bà cũng thật là kỳ ấy!

Bà lại nói: « thời đại bây giờ không ai « được phép » cha ai cả ». Lý-thuyết ấy lại nuyễn hoặn nữa! Cái lý-thuyết ấy mà say, là thời đại bây giờ là thời-đại « cá đối bằng đầu », mà Việt-Nam ta là một nước có nhà một lớn »; mà đã « có nhà một lớn » thì ai cũng được ai cha ai, không thể bênh bà quân-tử như người điền-phu, cha cày gai góc để vun trồng nên vốn đón chi lan?

Không phải! Thưa bà, thực là không phải thế! Bình-đẳng tự-do không phải đâu là « cá đối bằng đầu », mà xưa nay cũng không có luật nào « cấm cha ai » cả. Mà tăng sử muốn cấm cũng không sao cấm xiết được những phường vụ danh vụ lợi, chỉ dụng tâm cha ai vì lợi vì danh riêng của họ. Bởi vậy cho nên sở một bọng người « hay chết lòng », hiểu làm nghĩa bình-đẳng tự-do, mới thấy cơ việt vẫn việt bảo, cha ai trộm nhau bằng lời lẽ-lão xa-xôi, trước là chữ quyền mà cho lấy cái « chuồi » đối-nát của mình, sau là không may ra giảm được giá của người hơn mình, cũng thích lắm. Vậy xin bà cho thấy vậy mà tha, vì tục-ngữ có câu rằng: « Cấm được già-lệnh già-thị, cấm sao được bà-nói ngay nói lập? »

Lâu trước bà đã nói: « muốn vẫn dạy người, trước hết phải nói cho người phấn khởi lòng » thì tôi đã bảo đi rồi. Lời bảo đó còn nhắc lại mãi in trên báo-chương ngày 2 Mai đây. Nay bà lại cạnh cái lại: « muốn vẫn dạy người, trước hết phải làm thế thiện đã..... », thì ai với câu trên, nào có khác gì? Con sẽ muốn tắm dạy con cất, thì nói làm sao cho nó phải khỏi lòng mà bà cứ nay « làm thế thiện đi » ? mai lại « thiện đi thiện nữa » ? Vẫn biết rằng nếu bà giảng đã nhẫu nại ân-cần mà lại có « ông

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng Chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

con em khôn-ngoan lanh-lợi, nói đâu hiểu đó, thì còn quí-hóa chi bằng? Đã hiếm rằng con em hay thì ít, còn lại thì phần nhiều đần-độn ngây thơ, có cô «mặt sứa gan lim», có cô «thân lừa ưa nặng», mà than ôi! bà giáo là người uốn nắn, thì túi «cẩm-nang» chỉ có trơ bốn chữ «tuần tuần thiện-dụ» làm gậy thủ-thân mà đối phó với học-trò «đứa mềm thì nắn, đứa rắn thì buông», thì dù cái «hiệu-quả» sau này to-tát quá ra chăng nữa, cũng chỉ thượng-hạ trong một vài dòng cân nhi đĩ!

Thưa bà, «mô-phạm» nghĩa đen là cái khuôn cái mẫu. Vậy người «Mô-phạm» đã nhận trách-nhiệm rèn-đúc con em, ắt phải có cái tư-cách «đứa mềm thì nắn mà đứa rắn t ấy cũng không tha» mới thật là tay «khuôn-mẫu» hoàn-toàn. Tư-cách có hoàn-toàn thì danh mới chính; danh chính là ngôn-thuận vậy. Địa-vị xứng-đáng rồi, bây giờ chỉ việc ung-dung lấy thân mà cảm-hóa; «hóa chi bất chi hữu giáo yên, giáo chi bất chi hữu hình yên!» Có rứa thì trong khoảng thời-gian ngắn-ngủi của bọn «tìm tìm trắng trắng» ở nhà trường, ngõ hầu mới mong có muôn nghìn hiệu-quả nên mừng vậy. Cho nên kỳ trước tôi thưa bà rằng: «muốn làm thầy người, trước phải xét học lực mình đã» là vì thế. Bà chẳng nghe ta, bà lại giận tôi!!

Thánh hiền chế lễ tác-nhạc, lập từ lập ngôn, há phải dù dở bạ đâu nói đó như ta, mà ngờ không có nguyên-nhân? Nguyên-nhân ấy bà chẳng chịu để tâm chiêm-nghiệm mà lăn ra thiện-sách, bà lại rơ-rờ trông vào cái não trẻ con nó là một khối «hồn-nhiên» mà vơ vẩn tìm những quả quả nhân nhân thì có khác gì kẻ «trèo cây tìm cá bống»? Đã là nhà có giáo-dục lão-thành, tưởng đối với bọn con em, chỉ «coi mặt mà bắt hình dong» là đủ, chứ đã mấy ai có gan nhẫn-nại «gánh chỉ đúc chuông» làm cái trò cười cho thế gian chăng? Ấy «biết một mà chẳng biết mười», lắm lúc lý-sự tôi non, tôi thật tủi thân tôi lắm, bà ạ. . . . .

Thôi, gọi là vắn tắt mấy lời trung-ngôn nghịch-nhĩ giãi bày tâm sự cùng bà; vậy dám xin lượng-cả thể tất câu «đau một lát, mát một đời» mà tha thứ cho người mới theo đòi tập viết quốc-văn. Ấy cũng vì mới tập viết văn nên không dám bắt chước bà mà bà nói viết rằng «muốn làm thầy ai đâu?», vì «muốn» làm sao được, mà tôi nói «muốn»? Thôi, đành là «tố dốt-nát hành-hỗ dốt-nát», chứ nhân-cách tôi, học-lực tôi, bất quá khéo gan-gùng ra cũng chỉ trong vòng cái chén uống rượu, thì đời nào tôi dám «nảy ngựa» toan chuyện làm thầy? Nhưng giá dù vạn nhất bà quá thương, vời tới làm thầy, bổng-lềnh ngoài, nhân-nghĩa ngoài, mà tứ-thời bát-tiết lại cung-cấp cho thừa-thãi cơm ăn áo mặc, vị tất tôi đã chịu nhận lời bỏ nơi «chân sim bóng đa», xách đẫy gai, thu cá gỗ, mà lội ngõ, nơi nước vào «tuần tuần thiện dụ», gánh chỉ đúc chuông hầu bà giữa đất Trường an!!!

Tục ngữ có câu: «Rừng xanh cũng có thầy đồ, Thị-thành cũng lắm kẻ rồ người điên», vậy xin bà chớ vội cho lời từ nan đó là lời «gàn» vậy.

Kính chúc ngọc-thể an-khang!

N. X. T. (Hà-tĩnh)

Cải-chính

Trong lời tổng-chung của ông N.X.T. soạn, đăng ở mục Tự-do diễn-đàn, số báo 2.461, ngày 31 mai, có lầm và sót mấy chữ:

Đầu bài, trang thứ nhất, dòng thứ 56, sót mất chữ «ngụ»; dòng thứ 57 in lầm chữ «tay». Vậy xin đọc là:

Nhưng ngụ ý trung có tay. . . .

Trang thứ 2, cột thứ 2 dòng thứ 56, in lầm chữ «coi» ra chữ «cái». Vậy xin đọc là: Ôi! coi đó đủ. . . . . . .

Cột thứ 3, dòng thứ 40, bỏ sót chữ «ít». Vậy xin đọc là:

Ít «củ trối chạc đa» mà. . . . . . .

Vậy xin cải-chính lại cho đúng.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	30 độ	
15 giờ	30 độ	

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ.	11	10
— nhì, —	10	30
— ba, —	9	00
Thóc hạng nhất, —	7	50
Bắp ngô — —	7	50

Giá bạc. — Kể từ ngày 7 Juin 1925, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 11 f. 55 và 11 f. 80 kể từ ngày 8 này.

Thị giá quốc trái. — Ngày 5 Juin 1925: 44,49 — 53,40. — 44 95. — 35,30. — 67,10.

Tin tàu. — Tàu *Gouverneur Général Roume* mang thư sang Pháp sẽ ở Hải-phòng chạy đi Tourane, Qui-nhơn và Saigon ngày thứ ba 9 juin hồi 14 giờ. — Thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa hồi 6 giờ 20 ngày 9 juin.

Tàu *Amazone* mang thư sang Pháp trừ các đồ có khai giá không kể, sẽ ở Hai phong chạy Tourane, và Saigon ngày thứ năm 11 juin hồi 11 giờ. — Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa hồi 20 giờ 7 ngày 10 juin.

Kỳ thi tốt-nghiệp các trường Cao đẳng. — Các kỳ thi tốt-nghiệp của các ban Cao-đẳng định như sau này:

Trường Thuốc:	ngày 10 juin	
— Pháp-chính:	— 15 —	
— Công-chính (Cours supérieur):	ngày 20 —	
— Công-chính:	— 15 —	
— Thú y:	— 26 —	
— Canh-nông:	— 15 —	
— Thương-mại:	— 16 —	

Hoãn lại ba tháng. — Ngày 9 mai 1925, quan Thống-sứ có ký nghị-định bắt các xe ô-tô vận-tải phải theo lệ mới là cái sức bánh xe ấn xuống đất mỗi phân bề ngang không được quá 70 cân tây. Lệ ấy đáng lẽ phải thi-hành từ ngày 9 juin nhưng nay được hoãn lại 3 tháng, nghĩa là đến ngày 10 août mới phải thi-hành.

NƯỚC-CHANH
HIỆU T.B.
TỐT NHỨT, SẠCH NHỨT, LÀNH NHỨT
BÁN BUÔN TẠI:
125, Phố Sinh-từ (cạnh Giám) Hanoi.

Kỳ thi tốt-nghiệp trường Cao-đẳng Sư-phạm. — Trường Cao đẳng Sư-phạm đã thi tốt-nghiệp xong từ ngày thứ bảy mới rồi, nhưng mãi đến 5 giờ rưỡi mới có bảng những người trúng tuyển. Các thầy có mười người ứng thí thì đỗ cả mười là:

Ban văn-chương: MM. Lê-bá-Cang, Nguyễn-văn Kinh (Nam-kỳ), Trần-văn-Chủ (Bắc-kỳ), Cao-xuân-Huy (Trung-kỳ), Đỗ-đức Phúc (Bắc-kỳ), Châu-kim-Đặng (Nam-kỳ)

Ban khoa học: MM. Lê-xuân-Phùng (Bắc kỳ), Huỳnh-Dư (Trung-kỳ), Dương-văn-Cáp (Nam-kỳ), Vũ-văn-Khôi (Bắc-kỳ).

Bản-báo có lời mừng các ông tân-khoa.

Cướp nhà ngân-hàng ở Mông-tự. — Báo *Courrier d'Haiphong* có đăng rằng đêm 31 mai một toán cướp có súng ống, vào cướp nhà Ngân hàng Đông-dương tại Mông-tự và đánh người canh đêm ở kho bị trọng-thương. Bọn cướp lấy súng bắn nhau với những người Tây làm ở Ngân hàng ấy rồi chạy mất. Chúng phải hai người chết thì bỏ mà chạy. Bọn cướp chỉ lấy được chừng 250 đồng thôi.

BÁN NHÀ
Bán một cái nhà số 45, phố hàng Đậu (rue de Graines n° 45), và một cái nhà số 21, phố hàng Bè (rue des Radeaux n° 21)
Ai muốn mua xin hỏi tại phố hàng Giò số nhà 16 (Boulevard Gia long n° 16).

Tòa án Trừng-trị. — Sáng hôm nay tòa án Trừng-trị đã xử những việc sau này:

Một tên đầu bọn trộm cắp. — Lê-v-Lý là một tên đứng đầu bọn trộm cắp ở nhà ô Sâm-công, mới hết hạn biệt xứ lại trốn về ở ngõ ấy tạ sự làm rai xe để giữ nghề cũ. Một hôm tên ấy nghi cho tên Thái là đứa đầu trộm đuôi cướp ở dưới quyền nó ăn cắp vàng của đứa con nó, nó tra khảo mãi không ra, rồi lấy dao đâm phải mấy thương, máu chảy đầm đìa ra. Tòa phạt tên Lý 5 năm tù, 16 quan và 10 năm biệt xứ.

Lính khố xanh lừng lẫy bởi ăn cắp. — Lữ Tạ-văn-Chiêu là lính khố-xanh đóng ở đồn Tam-đảo (Vĩnh-yên) xưa nay vẫn cờ bạc và cứ đêm đến thả tù ra đi ăn cắp ở chung quanh đấy. Hễ tù ăn cắp được cái gì thì lại đem về chia với lính. Từ khi thầy M. Raffaelli là giám-binh đổi lên đấy dò biết được thủ-đoạn ấy thì nó chực vu thác là ác nghiệt, để xin đổi đi nơi khác. Một hôm M. Raffaelle dò biết điều xác xin mật-thám về xét thì bắt được quả tang những đồ ăn cắp vừa của nhà-nước vừa của tư gia, đem chôn dấu ở trong nhà và ở rừng gần nhà. Tòa phạt Tạ v-Chiêu, Đào-văn-Sâm mỗi tên 8 tháng tù về tội ăn cắp và Phạm thị-Kinh (là mẹ vợ tên Khang) 2 tháng tù về tội chứa đồ ăn cắp.

Mẹ chồng đánh nàng dâu. — Ngô-thị-Chi, ở làng Ngọc-hà gần trại hàng hoa cưới Trần-thị-Tý (từ khi mới 15 tuổi cho con trai từ khi lên 10 tuổi) làm vợ đã được 4 năm nay. Hiện bây giờ con dâu lên 19 tuổi và con trai mới có 15 tuổi. Ai trông thấy một đôi vợ chồng ấy ở trước mặt tòa cũng phải buồn cười mà nhất là những người Tây thì đều lấy làm lạ quá vì chị vợ lớn tướng mà anh chồng bé tí. Tuy chồng bé vợ lớn theo như lời sung tai vẫn âu yếm nhau, chỉ có mẹ chồng là hay hành hạ nàng dâu mà thôi. Hôm 22 tháng tư ta, con dâu đi làm về, thấy nhà đương ăn cơm, chực ngồi xuống ăn, mẹ chồng nhiếc móc chửi mắng, rồi sinh sự trói tóc vào chân bàn cầm gậy đánh đập mãi. Sau chị dâu thương tình là bạn làm dâu với nhau, cởi trói trộm cho Trần-thị-Tý chạy về nhà bà nội. Người nhà thấy thị Tý bị đánh đau quá đưa đến thầy thuốc khám lấy giấy chứng chỉ đưa vào nhà thương rồi đi kiện. Hiện phải nằm nhà thương mất 27 ngày mà bây giờ hãy còn đau ở bụng và cạnh sườn. Tòa phạt mẹ chồng ác-nghiệt ấy 4 ngày tù và bắt phải bồi 20 đồng cho con dâu.

Lính cảnh-sát hành hung. — Một hôm Phạm-văn-Tín là lính cảnh-sát coi ở bến tàu thủy, thấy tàu sắp kéo neo chạy, bảo người lái đò là Hoàng-Xuất chở đò đi chỗ khác để lấy chỗ cho tàu chạy. Người lái đò chưa kịp chèo thuyền đi thì ấy roi vụt mãi, khi người lái đò đi thưa thì Phạm-văn-Tín lại đi thưa Hoàng Xuất rằng đã không nghe lời lại chống đánh lại. Quan chánh tòa hỏi chứng xong rồi, lấy lẽ rằng đã chứng kiến nhiều lần cứ thấy lính cảnh-sát hay hà hiếp đánh đập cu-ly xe ở các chỗ, nhất là ở rạp chớp bóng, thì ngài tuyên án phạt Phạm v-Tín 8 ngày tù và tha cho người lái đò.

Phiên tòa hôm nay có nhiều người đến xem lắm, là vì ai cũng là ăn cắp tiền phạt ở sở cầm mới sảy ra xử tại phiên hôm nay. Khi tòa mới bắt đầu thì đến mấy nghìn người sô đẩy chen vào xem làm náo-động cả lên mà lính sen-đầm với trưởng-tòa (thừa phát lại) bảo mãi cũng không được, cứ rầm rầm như là phiên chợ vậy. Sau tòa đương xử việc đầu tiên chưa xong phải hoãn để cho đuổi hết ra đóng cửa lại, cho lính canh gác các cửa, cứ ai có trát đòi thì mới cho vào trong buồng hội-đồng.

Việc ăn cắp tiền phạt hiện được xét ở phòng quan Dự-thẩm chưa đem ra tòa, mà việc ấy có xử thì xử tại tòa án Đại-hình chứ không phải ở tòa án Trừng trị.

Hôm thứ bảy 30 mai trước cổ bỏ quên ở trên một cái xe cao-su, một tập giấy má cần. Vậy ai bắt được các giấy má đó, hễ đem trả tại nhà số 2 đường Bobillot prolongé thì sẽ xin tặng một món tiền mười đồng (10$00).

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)
Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ: 0$90
[illegible]

Thi bằng tú-tài tây. — Sáng hôm nay tại trường Trung-học tây đã bắt đầu thi tú tài tây. Những người ứng thí bên nữ ban được mười người và bên nam ban được một trăm người kể cả người Tây lẫn người Nam.

Các đầu bài thi như sau này:

Luận Pháp-văn

(Ba bài được chọn lấy một)

I

Quelles différences et quels rapports y a-t-il entre la versification et la poésie?

II

La montagne et la mer.

III

« La Révolution française a été plus entière que celle de l'Amérique et par conséquent moins paisible dans l'intérieur parce que les Américains, contents des lois civiles et criminelles qu'ils avaient reçuent de l'Angleterre, n'ayant point à réformer un système vicieux d'impositions, n'ayant à détruire ni tyrannies, ni distinctions héréditaires, ni corporations privilégiées, riches et puissantes, ni un système d'intolérance religieuse, se bornèrent à établir de nouveaux pouvoirs. Rien dans ces innovations n'attaquait la masse du peuple; rien ne changeant les relations qui s'étaient formées entre les individus. Les Américains, qui paraissaient ne combattre que contre les préjugés tyranniques de la mère-patrie, eurent pour alliées les puissances rivales de l'Angleterre.

« Les Français au contraire ont attaqué en même temps et le despotisme des rois et l'inégalité politique des constitutions à demi libres et l'orgueil des nobles et la domination, l'intolérance, les richesses des prêtres et les abus de la fodalité qui couvrent l'Europe presque entière et les puissances de l'Europe ont dû se liguer en faveur de la tyrannie ».

Vous développerez ce jugement de Condorcet en précisant les faits auxquels il fait allusion.

PHẦN THỨ HAI

Toán-học

1er. — Question de cour

1° Mouvement oscillatoire simple sur une droite.

2° Mouvement parabolique d'un point pesant.

3° Poulie fixe et poulie mobile.

2e Problème obligatoire.

Variation et représentation graphique de la fonction.

$$Y = \frac{X_2 - 3X + 2}{X_2 + 3X + 2}$$

Triết học

Comment et pourquoi recherche-t-on dans les sciences de la nature l'expresse mathématique de lois?

La morale peut-elle se déduire à la morale pratique?

Etude psychologique du plaisir.

AU CINÉMA TONKINOIS
13 rue des Eventails
Từ thứ sáu 12 juin đến thứ hai 15 juin 1925
L'INTRÉPIDE CANADIENNE
Gia-nã-đại nữ-anh-hùng
Phiêu lưu tiểu-thuyết
Cả thảy 15 hồi
Do Miss. Helen Holmès và Thomas Lingham diễn
Mỗi kỳ đổi chương-trình chiếu ba hồi:
Mỗi tuần lễ kể từ ngày thứ sáu đến hết ngày thứ hai
Hồi thứ 7. — Một cái toa xe hỏa bị nổ.
— 8. — Một việc mưu hại gớm ghê.
— 9. — Trước sự chết.
MALEC VỚI MA
Hài kịch có hai phần
Thứ bảy 13 Juin hồi 17 giờ 30.
Chủ nhật 14 —
Buổi ban ngày giảm giá

HIỆU BÀO-CHẾ:
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
XIN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY

Kỳ thi Sơ-học Pháp-Việt năm nay. — Kỳ thi bằng Sơ-học Pháp-Việt (Certificat d'études primaires franco-annamites) năm nay ở Hanoi sẽ đặt ba hội-đồng chấm thi là:

a) Học-trò trường Con Bàn, phía Nam và các trường Thực-hành thì ở Hội-đồng thứ nhất họp ở trường Sinh-từ

b) Học-trò trường Bảo-hộ và học-trò con giai các trường tư thì ở Hội-đồng thứ nhì họp ở trường Bảo-hộ.

c) Nữ học-sinh các trường công và các trường tư, nam, nữ học-sinh các trường Hà-đông, Sơn-tây, Thái-nguyên, Bắc-kạn, Phúc-yên, Vĩnh-yên — từ Bắc-h học ra — thì ở hội-đồng thứ ba họp ở trường hàng Than.

Ở Nam-định thì đặt hai hội-đồng chấm thi là:

a) Nam nữ học-sinh các trường công ở Nam-định, Hưng-yên, Ninh-bình, thì ở hội-đồng thứ nhất họp ở trường Jules Ferry.

b) Nam nữ học-sinh các trường tư, nam-nữ học-sinh các trường công ở Thái-bình và Hà-nam thì ở Hội-đồng thứ nhì họp ở trường Carreau.

Thuốc dương-mai, *thuốc* tả-lị, *thuốc* hen *rất thần-hiệu, bán tại hiệu* QUẾ-LÂM, *số* 42 phố Phúc-kiến.
Ai có bệnh dùng thử sẽ biết hay.

LE SIGNE DE ZORRO!!!
« Dấu hiệu của ZORRO »
Là một phim ảnh 8 đoạn của rạp chớp bóng CINEMA PALACE, bắt đầu từ thứ tư 10 Juin đến thứ ba 16 Juin 1925.
ZORRO!!! Anh hùng hào-kiệt, tài chi cao xa!
Đối với thiên-hạ thì giả làm khờ giại ngu dốt, chịu người sỉ-nhục khinh-bỉ cho để việc thay hình đổi giọng để dễ sự bênh vực những kẻ nghèo-hèn bị những quân tàn-bạo ức hiếp.
ZORRO!!! là một phim ảnh rất hay, rất vui, đã chiếu qua trong khắp Hoàn-cầu, đâu đâu cũng được đông người xem lắm, mà đã công nhận là một phim ảnh có một không hai.
DOUGLAS FAIRBANKS, đóng vai ZORRO rất khéo, dùng sức mạnh và võ giỏi, thi hành những cảnh, trông rất ghê sợ!!!
Xin mời quý-khách đến xem cho đông
Giá các hạng vào xem cũng như thường không tăng.

Ngạch tòa sứ. — M. Trần-v-Tang, thư ký hạng tư tại Yên-bái, nay đổi về Ninh-bình thay M. Nguyễn-cao-Thọ, thư ký hạng sáu ở Ninh-bình đổi lên Yên-bái.

Việc làm phúc những mộ âm-hồn vô thừa nhận ở bãi gần chùa Long-châu. — Việc bốc những mộ vô thừa nhận, nay đã được hoàn thành, chùa Long-châu định đến ngày 20, 21, 22 và 23 tháng tư nhuận Annam lập đàn làm chay cho những u-hồn ấy.

Sáng ngày 24 này tại chùa sẽ rước những hài cốt vạn linh lên an táng tại địa-phận chùa Kim-Mã (ngoài ô cầu giấy) Đến ngày 25 (tức là 15 Juin) lại lập một đàn chay tại chùa Kim-mã.

Cải chính. — Trong số báo ngày chủ nhật 7 juin 1925 đăng danh-sách những học-trò được trúng-tuyển bằng Sơ-học Pháp, *(Certificat d'Etudes Primaires. Titre français)* có bỏ sót tên cậu Ng-như-Tuyến và đăng lầm tên cậu Trần-*thế*-Khanh là Trần-*thị* Khanh, vậy nay cải chính lại cho đúng.

Số 208

THỦY-HỬ

Nguyễn-đỗ-Mục dịch thuật

Tống-giang không dám từ chối, vội vàng đỡ lấy chén rượu, quì ngảnh mặt chầu vào mà uống một hơi cạn. Khi uống vào miệng mùi hương ngào ngạt, trong lòng khoan-khoái, khác nào như uống một thứ rượu cam-lộ vậy.

Lại có một người thanh-y bưng một mâm táo tiên đến mời *Tống-giang*. *Tống-giang* vẫn run cầy-dẩy, chỉ sợ thất-thố điều gì chăng, sẽ lấy ngón tay rón rén cầm một quả táo ăn; khi ăn xong, liền giấu hột táo vào trong tay áo.

Thanh-y lại rót một chén rượu khuyên mời, *Tống-giang* lại uống cạn chén. Tiên-nương truyền chỉ mời thêm một chén rượu nữa. Thanh-y vâng lệnh đến mời, *Tống-giang* lại uống cạn chén. Nữ-đồng bưng mâm táo đến. *Tống-giang* ăn ba quả nữa. Cả thảy uống ba chén rượu và ăn ba quả táo tiên.

Bấy giờ *Tống-giang* đã hơi ngà ngà say, chỉ sợ trong khi say rượu có điều gì thất-thố chăng, mới sụp lạy hai lạy mà tâu rằng:

— Chúng tôi uống thế là nhiều lắm, xin tiên-nương miễn thứ cho.

Tiên-nương truyền chỉ rằng:

— Tinh-chủ đã không uống được rượu thì thôi. Bây giờ lấy ba quyển thiên-thư ra trao cho tinh-chủ.

Thanh-y chạy vào phía sau bình-phong bưng ra một cái mâm xanh, trên để cái túi lụa vàng, bọc ba quyển thiên-thư, cầm trao cho *Tống-giang*. *Tống-giang* nhìn xem thì quyển sách ấy trường năm tấc, khoát ba tấc, vẫn chưa dám mở, lại lạy tạ rồi giấu vào trong tay áo.

Tiên-nương truyền chỉ rằng:

— *Tống* tinh-chủ ơi! Tôi truyền cho tinh-chủ ba quyển thiên-thư ấy, tinh-chủ phải thay trời làm việc, hết trung giữ nghĩa, giúp nước yên dân, bỏ tà về chính, chớ quên lời dặn mà cũng chớ tiết lộ.

Tống-giang sụp lạy, rồi nói:

— Xin vâng lời dạy bảo của tiên-nương.

Tiên-nương lại phán rằng:

— Đức *Ngọc-hoàng* vì thấy tinh-chủ ma tâm chưa tuyệt, đạo-hạnh chưa toàn, tạm phạt xuống hạ-giới, chẳng bao lâu rồi sẽ đón về tiên-phủ. Tinh-chủ chớ lười-biếng, kẻo lại bị tội lỗi, phải xuống *Phong-đô* (1) thì tôi cũng không thể cứu được. Ba quyển sách này, nên gia ý thể-nhận, cùng *Thiên-cơ-tinh* cùng xem, mà đừng cho người khác biết. Khi thành công rồi, tức khắc đốt ngay, chớ lưu ở cõi đời. Mấy lời dặn bảo, tinh-chủ nên ghi nhớ. Bây giờ tiên phàm cách-biệt, không hề ngồi lâu được, xin tinh-chủ mau mau trở về chốn cũ, sau này quỳnh-lâu kim-khuyết, gặp nhau còn nhiều.

Tiên-nương phán xong, truyền cho nữ-đồng đưa tinh-chủ về. *Tống giang* lạy tạ tiên-nương, theo thanh-y nữ-đồng lui xuống dưới sân, bước ra ngoài cửa, đi đến chỗ cầu đá.

Thanh-y nói:

— Vừa rồi tinh-chủ gặp nạn, nếu không nhờ có tiên-nương che-chở thì đã bị bắt, nhưng sáng ngày mai tự-khắc thoát được cái nạn này. Tinh-chủ thử nhìn dòng nước ở dưới cầu đá này mà coi, có hai con rồng đang đùa bỡn nhau đó.

Tống-giang đứng tựa bao-lan, cúi nhìn xuống dưới dòng nước, quả-nhiên có hai con rồng đang đùa bỡn nhau. Hai người thanh-y đứng phía sau gẩy mạnh một cái, *Tống-giang* sợ kêu rầm lên thì thành ra mình vẫn nằm phục ở trong ban thờ, bấy giờ mới biết là một giấc mộng nam-kha vậy.

Tống giang lóp ngóp bò dậy, ngẩng nhìn bóng trăng đã đứng giữa đỉnh đầu, ước vào hồi trống canh ba. *Tống-giang* dò trong tay áo, quả-nhiên thấy ba cái hột táo và một cái bọc sách, mở ra trong có ba quyển thiên-thư. Hơi rượu ở trong miệng bấy giờ vẫn thơm-tho ngào-ngạt.

Tống-giang nghĩ thầm: Giấc mộng này thật đã lạ lùng: giống mộng mà không phải mộng. Bảo rằng mộng sao lại có thiên-thư đây, hơi rượu trong miệng còn thơm, hột táo trên tay vẫn đó, mấy lời đinh ninh dặn bảo, chưa hề đã quên câu nào; bảo rằng không phải mộng thì rõ-ràng mình vì sự tránh nạn mà còn nằm phục ở trong ban thờ này. Ta chắc rằng việc này là bởi thần-thánh ở đây rất linh-thiêng, vậy nên hiển-hiện cho ta được biết, nhưng chẳng hay ở đây thờ vị gì.

Tống-giang vén màn lên xem thì thấy trên cái ỷ cửu-long có một vị tiên-nương ngồi, tức là vị tiên-nương mà mình vừa gặp lúc nãy.

Tống-giang lại nghĩ thầm: Vị tiên-nương gọi ta là tinh-chủ hẳn có lẽ kiếp trước ta cũng không phải hạng người tầm-thường. Ba quyển thiên-thư này tất nhiên có dùng được việc; mấy lời thiên-ngôn truyền bảo, ta còn nhớ được rõ-ràng. Và thanh-y nữ đồng có nói: «Sáng mai tự-khắc thoát được nạn này.» Bây giờ trời đã sáng rõ, âu là ta phải ra đi vậy.

Tống-giang nghĩ vậy, liền thò tay xuống dưới bàn thờ dò cái gậy ngắn, lại rũ sạch áo quần, rồi rón rén theo phía hành-lang bên tả đi ra ngoài cửa miếu, ngẩng nhìn trên cửa có bức biển hoành cũ, khắc bốn chữ vàng như sau này:

«Huyền nữ-chi-miếu»

Tống-giang lấy tay để lên trán mà khấn rằng:

— Thế ra bà *Cửu-thiên-huyền-nữ* truyền thụ cho tôi ba quyển thiên-thư này, lại cứu cho tôi được toàn tính-mệnh, sau này nếu tôi mở mặt ra được thì tất thế nào tôi cũng sửa lại miếu thờ. Dám xin tiên-nương phù-hộ độ trì cho.

Tống-giang lạy tạ xong, lững-thững đi ra tới cổng làng, cách thần-miếu chưa được bao nhiêu, bỗng nghe ở phía xa xa trước mặt có tiếng quân reo. *Tống-giang* lại nghĩ thầm rằng: Thôi hỏng! Không xong việc rồi! Chỉ bằng ta hãy đứng chân đứng yên, thử xem thế nào, nếu ta đi thẳng tới nơi, tất nhiên bị chúng bắt được.

Tống-giang nghĩ vậy, mới đứng nấp vào một cái gốc cây. Bỗng thấy mấy tên thổ binh miệng thở hồng-hộc, kéo lê ngọn giáo, đâm bước chạy lại, vừa chạy vừa kêu rằng:

— Trăm lạy thần-thánh cứu hộ cho chúng tôi.

Tống-giang đứng ở phía sau gốc cây thấy vậy, lại nghĩ thầm rằng: Thế mới lại lạ nữa! Bọn họ canh tại cổng làng, chỉ đợi ta ra thì bắt, có sao bây giờ lại lật-đật chạy vào?

Tống-giang nghé dòm, lại trông thấy *Triệu-năng* cũng lật đật chạy vào, trong miệng đang lẩm-bẩm khấn rằng:

— Xin thần-thánh cứu hộ cho, xin thần-thánh cứu hộ cho!

Tống giang nghĩ thầm: quái lạ! Không biết vì việc chi mà bọn họ hoảng-hốt như thế. Bỗng thấy có một chàng đại hán đang hầm-hầm đuổi theo bọn kia. Chàng đại-hán ấy nửa mình phía trên, xoay trần trùng trục, trông các bắp thịt, thật là quái lạ thường.

Chàng đại-hán ấy hai tay cầm hai lưỡi búa sắt, miệng quát to lên mà rằng:

— Chúng bay chạy đi đằng trời! Chàng đại-hán ấy là ai? Thưa ra còn không được rõ, đến khi lại gần thì tên là *Hắc-toàn-phong Lý-quì*. *Tống-giang* nghĩ thầm quái lạ! Hay là vẫn trong giấc chiêm bao chăng, nghĩ vậy mới không dám bước ra.

(Còn nữa)

(1) Phong-đô nghĩa là dưới âm-phủ.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu hồ-đào:
TONIQUE TONKIOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lá, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên hiệu Khải-định thứ ba, tôn Bệ-hạ ngự phòng lời châu phê rằng :

Chiếu nay đại được phẩm của MONTÉS quí lắm, có chỉ nên một thứ rượu bổ cả tinh ngự dùng quen rất hay, dùng nên gia thêm sau trước lúc ăn cơm thì giải cho qui được phong sao-sang ở tỏ thanh-cao.

Kham thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê-những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

Thứ sữa tốt thượng hạng

Thứ sữa đặc hiệu **Carnation** *của nhà lấy sữa có tiếng thứ nhất ở Hòa-Lan, là một thứ sữa không người yêu, trẻ con cũng vậy cả mọi người ưa thứ sữa đặc có chất nguyên, dùng rất tốt.*

Ai có tính khó đến đâu, dùng thứ sữa nay cũng phải vừa lòng.

Bán buôn tại :

COMPTOIRS COLONIAUX CHINIS
Haiphong. 2220

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis Phố Mới), Hanoi
MÁY NÓI SỐ 243

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 34 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chân-sàng bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Quí-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2245 MẠC-THỊNH kính cáo.

Hội Tri-tri. — Đến thứ năm 11 tháng 6 tây này, hồi 8 giờ tối ông Ng-văn-Ngọc sẽ diễn thuyết về « Người-Mường ».

Ai tin. - Bản-quán được tin buồn rằng cậu Vũ-huy-Can, cựu học-sinh năm thứ tư trường Bảo hộ, là con trai M. Vi-huy-Côn vừa tạ thế tưa hôm qua tại nhà số 11 phố hàng Chiếu, mai này tuổi mới 21. Chiều hôm nay hồi 4 giờ đã cất đám. Bản-quán có lời chia buồn với qui-quyến.

Ân thưởng. — Bản-quán tiếp được bài sau này:

Được tin rằng M. Nim-souï-Senh tức Nguiễn-huy-Thắng làm compradore-comptable ở công-ti Verneuil et Graverenud tại Hanoi, mới được ban thưởng độ tam bạng kim-khánh. Ông Sênh nguyên là người Huế-kiều giáp việc ở sở này đã lâu năm, ông vốn là người lịch-thiệp, tính thực-thà, công-việc cần-mẫn nên ông chủ có bụng tin, anh em có bụng mến.

Trước ông đã được thưởng Danh-dự bội tinh và Cao miên bội-tinh, nay lại được Kim-khánh, thực là xứng đáng lắm. Vậy xin có lời mừng ông.

Hương-Lâm lại cáo.

* * *

Được tin rằng M. Ng-đình-Tỷ làng Cừ-đà, huyện Thanh-oai, Hà-đông, và M. Phạm-quang-Huy, chủ hiệu sơn ở Haiphong mới được ân-thưởng tam hạng kim-liên.

Lời cảm ơn. — Thừa mệnh thân-mẫu chúng tôi, xin có lời cảm tạ các cụ, các ông, các bà đã có lòng thương cho đồ phúng viếng và đi đưa đám phụ-quán, thân-huynh chúng tôi là :

M. ĐỖ-HỮU ĐỊNH
(thư-ký sở Hỏa-xa Vân-nam)

ngày 7 juin vừa rồi.

Trong khi tang-gia bối rối có điều gì sơ-suất, xin các cụ, các ông các bà tha thứ cho.

Vị-vong-nhân :	Trịnh-thị-Nhã
Bảo đệ :	Đỗ-Tinh,
	Đỗ-văn-Ân.

Đồng gia quyến bái tạ.

Tưởng hàm. — M. Trần-văn-Thanh, tức Hương-ký, buôn bán ở Hà-nội, hàn lâm viện cung-phụng (9-1) được đặc cách thăng bàn-lâm viện đến-tích (8-1) vì đã có công tận cứu cho dân bị lụt tỉnh Hưng-yên.

Mất vi-da. — M. Xuân-Him Lê-tất-Tiên tòng-sự tại nhà giây thép ở ga Hanoi, vào khoảng hơn 1 giờ trưa hôm thứ năm, đánh rơi chiếc vi-da ở sân ga, trong có một món tiền là 10$, một tập biên lai, căn cước, bình ảnh, các giấy biên nhận của nhà ngân-hàng, các bưu-phiếu chưa gửi, cùng các giấy-má chứng thực quan-trọng khác.

Hễ ai bắt được hoặc mang trả lại ông tận sở, hoặc gửi nhà giây thép, sẽ xin biếu món tiền 10 đồng trong ví và xin hậu tạ nữa.

Nạn ô-tô. — Hồi chín giờ sáng hôm chủ nhật, chiếc ô-tô do một người Tây cầm máy đi đến đường Cột-cờ và phải một người tên Vũ-văn-Ban, bị thương nặng ở đầu, hiện đã kh ông vào nhà thương Phục-thiện.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Mất con. — Đứa con gái lên 6, 7 tuổi lạc ở Ngã-sáu hồi 16 giờ từ ngày 5 juin 1925 thì nay đã có mẹ nó nhận là Mme Ng-thị-Lương 23 tuổi ở phố Sadi carnot.

Đỗ-thị-Tài 41 tuổi nhà ở làng Trịnh-hoàng tỉnh Kiến-an trình mất đứa con trai tên là Ca-Con lên 4 tuổi từ hồi 13 ngày juin tại chợ-sắt.

Lầm người mất vi da quá. — M. Ng-như-Bách, thư-ký sở công-chính nhà ở số 18 ngõ Trần-đông mất một cái vi trong đựng một cái thẻ thuế-thân năm nay số 17.262, hai chiếc thẻ xe năm 1923 và 1924 và các giấy má vật từ ngày 25 mai trước.

Cậu Ng-đức-Hồ 13 tuổi học-trò trường Pháp-Việt trình bóp Đầu cầu mất ở bãi lấp sông Bonnal một cái vi đa đựng 1 p. 11 và chiếc thẻ căn-cước.

Người thợ thêu tên Phạm-viết-Hồ, 25 tuổi phà ở phố Đầu-cầu mất cái vi đa đựng một cái thẻ xeu và hình thuế-thân.

Lưu-v-Bít 40 tuổi quán làng Viên-nam tỉnh Hải-dương mất cái dây lưng có 9 hào và giấy thông-hành mang 25 kilos thuốc lào.

Thảm-trọng. — Ngày 7 juin người ta thấy ở đường Kiến-an một cái xác con gái độ 6 tuổi, Sở Cẩm đã phái người lại khám xét rồi cho đưa vào nhà xác.

Ăn cắp rồi đi trốn. — Ng-thị-Năm ở Hạ-lý thưa thị Sen là đứa ở cũ ăn cắp quần áo giá 15 đồng rồi trốn mất.

Lê-thị Ông tức Vạn-lợi cho t nữ xe nhà số 44 phố Đường-cát thưa tên Ng-văn-Thường lấy trộm quần áo và đồ vật giá 49 đồng tất cả rồi trốn đi mất.

Sở Cẩm còn đang cho đi dò hỏi những đứa gian trên này.

BẮC-QUANG (tỉnh Hà-giang)

Tỉnh khứ-lưu. — Nhân dịp quan châu Bảo sắp thuyên lên châu Vị-xuyên, nên hôm mùng 1 mai tây vừa rồi các ông làm việc các tòa các sở có đặt một tiệc rượu đề tiễn chân M. Puygong có may mặt anh em nói mấy lời tỏ tình mến tiếc và chúc ông cùng gia quyến thượng lộ bình an.

Dương-tử.

SƠN-LA

Đường ô-tô Suyột Sơn-la. — Đương ô-tô nay đã làm được đến Mương-vạt sở tại châu Yên, xem như thế cũng biết công việc làm nhanh chóng biết bao. Chẳng bao lâu nữa đường làm suốt đến Suyột thì dân tỉnh ta lại được thấy cái quang cảnh náo nhiệt của các chủ xe ô-tô chở hành khách đi lại tấp nập thì vui biết chừng nào. Nương cái vận tải ước ao sắp đến thì cả buôn ta ghé sợ nó cũng theo sau cái vui lấy dám dập đo la cái nạn ô-tô sẽ xảy ra trong khi có xe ô-tô chở khách.

Nhưng ta cũng đừng lo lắm, bấy giờ quan trên sẽ tìm cách ngăn cấm chứ có khi nào để tự do cho dân chịu cái khổ nạn ấy đâu.

Ta hãy cứ ước ao cho đường ô chóng xong để công thương tỉnh Sơn la được phát đạt, rừng núi có người khai khẩn cho được nhiều, lâm sản có người chuyển vận ra cho là mừng.

Vừa mới hôm qua một lũ trẻ con người lớn dắt dìu nhau đi xem xe ô-tô của quan chánh về xem đường, lúc về qua nhà ký giả thấy họ khoe nhau ước gì chúng ta cũng được ngồi cái vo-giô nó chạy vun vụt ấy thì sướng nhỉ ?!!

Nghĩ cũng buồn cười, có lẽ họ không hiểu cái xe ấy nó có ma-lực gì mà đi nhanh lạ lùng thế, xe đi đến đâu tiếng kêu như sấm, chẳng những trâu bò chạy xô vào rừng để tránh xe, lại người đi đường bỡ ngỡ cũng thất thiểu nữa, có ít nhiều người hiểu nó là cái máy, còn nhiều người như Xã và Mèo thì chưa rõ tiếng xe ô-tô là gì cả.

Nguyễn hữu Bảy lại-cáo

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG-BÌNH

Kết quả kỳ hạch Sơ-học yếu-lược — Sự kết quả trong bảy nơi hạch khắp cả toàn hạt như sau này:

1° Thành-phố Đồng-hới, số học-trò ứng-hạch cả thảy 279, đỗ được 262.

2° Hạt Cánh-dương (Roon) số học-trò ứng-hạch cả thảy 131, đỗ được 79.

3° Hạt Quảng-trạch, số học-trò ứng hạch cả thảy 181 đỗ được 99.

4° Hạt Quảng-ninh, số học-trò ứng hạch cả thảy 140, đỗ được 75.

5° Hạt Lệ-thủy số học-trò ứng-hạch cả thảy 217, đỗ được 152.

6° Hạt Bố-trạch số học-trò ứng-hạch cả thảy 82, đỗ được 43.

7° Hạt Tuyên-hóa số học-trò ứng-hạch cả thảy 56, đỗ được 34.

Tổng số học-trò ứng-hạch trong tỉnh cả thảy 1087 mà đỗ trúng được 744, hỏng mất 343.

Ở tỉnh phố Đồng-hới nữ-học-sinh đỗ đầu.

Cứ như lời các hội-đồng khảo-hạch thì kỳ học-này tuy là buổi ban đầu, chương-trình học mới có định, nhưng xem sức học-trò đối với môn học quốc văn cũng có phần khá lắm, nhất là học-trò ở thành-phố Đồng-hới. Sự sát-hạch rất là cẩn nghiêm, bơn hạch tuyển-sinh năm sau năm về trước nhiều.

Đối với kỳ hạch Sơ học yếu-lược quốc-văn thì hết thảy các nhà trí-thức trong nước ai chẳng biểu tình hoan-nghênh.

Trong số thí sinh kỳ hạch này cũng có một số là người lớn.

THỪA-THIÊN

Voi đuổi. — Miền rừng Cân-hai, đàn bên trong kẻ Nộc-bài độ ba bốn đêm nữa, có một con voi được để có ngà dài lắm, nó có tính dữ và ghét người hơn các voi hoang khác. Có nhiều bọn đi làm rừng gặp nó thì nó đuổi nó nhận dữ quá; lại có khi ra đến đường không cho người đi. Làm cho bọn đi làm rừng khiếp sợ điên-đảo lên cả. Rứa mà lạ thay ! Cái chuyện voi đuổi ấy thì chỉ các nhà làm rừng thấm-thía với nhau mà thôi nếu có người nào có hỏi-hăm với thuốc-đạn sáng-sống mà hỏi đến thì cũng giấu giếm cả.

Những tưởng lẽ ấy cũng không là gì, ấy là vì bọn người làm rừng đã có thói quen kinh sợ những voi cọp trong rừng như là kinh sợ các vị thần-linh đã chẳng dám làm gì động đến, mà nói đến tên cũng là kiêng sợ lắm vậy.

Thì hãng sơ-học yếu-lược. — Mới rồi, thì hãng cấp sự-học yếu lược của học trò trường Pháp lớ, Mỹ-lợi, Sư-lỗ-đông, Hương-thủy và các trường riêng đều thi tại trường Trung-học Hương-thủy cả. Số học-sinh 140, vào vấn đáp được 102, đậu được 100 Trong số ấy thì nhiều nhất là số học sinh của trường Sư-lỗ-đông, mà xuất sắc nhất là trường Hương-thủy.

Cọp bắt trâu. — Tại rẫy trại họ xóm Mới gần huyện Phú-lộc có một con cọp ban to về bắt mất hai con trâu đang giữa lúc ban ngày. Mới an được độ lòng và vai, mấy thịt thì bọn dân trong xóm bắt, liền đem công mổ xẻ mà ra dưới năm trâu tại. Con cọp ấy an được vừa lòng lại bị mất mồi, cũng tức giận, xông đến toàn đánh tại, nhưng bọn dân cũng đe, ra sức cự lại. Con cọp không làm gì được chỉ chồm tới chồm lui và chạy quanh rồi lẻn vào rừng mất !

Kha thương cho bọn dân nghèo, nuôi được một đó. con trâu hay, cũng đường như con đẻ, nhiều khi bị vậy mà thiệt hại, nhưng chi nhưng nay là tháng tư, sưa vẫn kịp mà mất những mai con trâu thì thiệt là một sự đau đớn cho họ lắm vậy.

Một vùng sơn-cước lắm miền như vậy mà không có một nhà nào được phép sắm súng cả, để giữ những dịp này chẳng là ích lợi lắm sao ? Thiết tưởng cái lệ cho phép sắm súng của nhà nước đối với dân cũng là quá sự nghiêm vậy.

Cách hai đêm sau có bốn ông linh-mục đem súng và đèn rọi đến để cố bắn cho được con cọp ấy, nhưng tìm cùng mà kì cũng thấy. Tiếc thay !

Việc Nam-kỳ

THỦ-DẦU-MỘT

Một đứa con bội nghịch ! — Câu chuyện này ai nghe đến cũng lấy làm giật mình mà căm giận cho đứa con bội nghịch. Số là tại làng Vinh-bình, tổng Bình-thành, đêm kia vào khoảng 3 giờ khuya có một ông lão tên là Nguyễn-v-Chiểu 6 tuổi làm vườn đang nằm ngủ trên giường bỗng nhiên bị đứa con là Nguyễn-văn-Thới 22 tuổi cầm chày mổ vào đầu máu ra lai láng. Thương hại cho ông lão đang ngủ thình lình bị đánh rất nặng, nên lồm cồm chồi dậy, nhưng liền té xiểu xuống đất đi không nổi, ma cũng ráng gượng lết ra ngoài cửa la lên cho người tiếp cứu. Đứa con ngỗ-nghịch ấy thấy vậy sợ lậu chuyện nên chạy ra sau bếp lấy con dao phay rất bén, ra niêu ông già mà cắt ngang cuống họng.

Ông lão đã bị vít nặng không thể cự lại nổi, nên bị cắt ngay cuống họng mà chết liền tại đó. Thi may có nhiều người bạn hàng đi lên chợ Lái-thiêu nghe la nên áp chạy vô coi thì thấy sự ghê-gớm như vậy nên mới la làng lên.

Làng tổng tức tốc đến nơi khám xét, làm biên bản, sáng ra ông có Lái-thiêu và ông cò Biên-hòa với quan thầy đến nơi xem xét tử thi, và đưa về dưỡng đường mà mổ.

Vụ này, người bàn vẫy, kẻ bàn khác, người nói rằng nó xin tiền cha nó đi đánh bài, cha nó không cho nên bị nó giết, kẻ lại nói, vì cha nó rầy quở đánh đập nó nên nó cố ý sát hại như thế. Có kẻ lại nói nữa rằng: vì nó ghen-tuông nên quyết ý hạ sát cha nó. Hiện nay còn đương xét.

Than ôi ! đời đảo ngày nay có lẽ phong-hóa luân thường suy đồi đảo-hoại hẳn hết rồi ru ? Mong rằng pháp-luật sẽ trừng trị nặng kẻ phạm như đứa con ngỗ-nghịch này một cách nghiêm ngặt.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Nay mai bản-hội sẽ diễn một tích hát cải-lương « Quả chưi nên phải » trong ấy có đủ các lối ca, lý, như lý Phác-kiều, Ngâm từ tuyệt, cả Tứ-đại-oánh, văn vân và tích « Hương tây lầu » là vở chèo cải-lương soạn thành được hơn 30 điệu hát. Hai tích hát này rất là hợp với luân lý thời nay.

Tối thứ hai 8 Juin 1925

NGŨ LINH GIANG THẾ
(Hồi thứ I)

Tích này mới soạn, chương-trình đã đổi lại để hát toàn giọng chèo. Có cảnh « đánh du » mắc-màn đèn điện sửa lại soạn rất là công phu. Có tám bài hát đủ mỗi bài một giọng. Lại có cảnh « mùa tứ-linh », khi ngũ linh ra có hát năm bài mỗi bài một giọng khác nhau.

Tối thứ ba 9 Juin 1925

NHÂN DUYÊN TRẮC TRỞ
Làm cho chi tái, chi tam.
Rồi xoay đổ lại vào ngoàm mới thôi.
(Sự-tích rất vui)

BÁ CÁO VIỆC RIÊNG

Tôi là Nguyễn thị Mười ở làng Bình-hàng, tổng Phú-lưu, phủ Từ-sơn, tỉnh Bắc-ninh có lời bá-cáo để mọi người biết rằng :

Tôi có người con trai cả tên là Nuột tạo-Văn, năm nay 23 tuổi, đã có vợ và hai đứa con mà ở nhà thì không phải ăn tiêu lo lắng gì cả vì vẫn ở với tôi. Không biết đưa chúng ban đầu-dẽ thế nào mà sinh ra có bạc, giai gái, hát xướng, chơi bời lêu lổng, vay mượn đủ thứ. Tôi đã nhiều lần giả nợ cho nó kẻ có hàng nghìn mà nó cứ đong chơi không thể khuyên dăn ở nhà được.

Bây giờ gia tài khánh kiệt mà cả nhà thờ cũng bán cả rồi. Vậy tôi có nhời để ai nấy biết, nếu cho con tôi vay hay là bán chịu cho nó thì tôi không chịu trách-nhiệm.

Nay kính cáo.

Nguyễn thị-Mười

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM BẢO
16, Rue de la Soie, 16
HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc : các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đàn bà, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng dùng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

2017

GRANDS MAGASINS RÉUNIS
PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

Impérator thượng hạng	Độ một lít :	16 fr. 50
Rượu quinquina Dubonnet Labussière		15 fr. 00
Rượu Anisette Marie Brizard	Một chai :	14 fr. 50
Cassis Fournier.	Độ một lít :	15 fr. 00
Rượu Fleur de Graves	Một chai :	13 fr. 00
Bánh Biscuits Petit Beurre	Một hộp :	6 fr. 75

Imp. TRẦN-VĂN-KHUÊ, Hanoi — Le Gérant : NGUYỄN-KHẮC-NHU

Kính cáo các ngài uống trà

Làm trước hiệu được nhiều thứ cốm để nổi lỗi lão gọi có trà mới ba khen lắm, hương trà của hiệu Sâm-Mậu giá rẻ vị ngon lại-n-hiên rất lấy làm cảm-kích. Nhưng tuy lỗi nhiều quá, không thể trả lời riêng từng người được. Nay trà mới đã đến, xây xin đang báo để các ngài biết mà mua giùm cho. Xin mời đến số 59, phố Hàng Ngang và các số đại-lý kể ra sau này :

Nam-định : Hợp-thái-xương, Ngọc-lâm-ký, Công-phát, Quảng-ký và Di-thịnh.

Hải-dương : Phúc-nguyên, Nguyễn-lâm-ký, Thuận-phát-tường, Thụy-ký-xương. Chợ sặt, Đồng-xương-long.

Hải-phòng : Bảo-sinh-tường, Lợi-sinh-tường, Bảo-hoa-hiên, Anh-lợi.

Langson : Chi-hưng.

Hưng-yên : Bảo-sinh-đường, Kiến-hưng.

Thái-bình : Thái-hòa-long, Nguyễn-cát-tường

Phủ-lý : Quảng-sinh-đường.

Thanh-hóa : Sinh-ký, Bại-hưng.

Nghệ-an : Văn-minh, Lục-ký.

Ba-đồn : Vinh-phát.

Thuận-hóa : Cao-thái.

Ninh-giang : Nguyễn-thái-xương.

Yên-bày : Thái-lợi.

Hiệu SÂM-MẬU
Số 59, phố Hàng Ngang, Hanoi
Kính tư

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc :

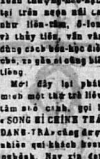
ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất : Santalol
chất : Salol
và chất : Uroformine

Giá 1$30 một hộp

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở Quảng-đông bên Tou, đã mấy mươi năm nay, có mở sưởng chế-tạo ở Vũ-di-sơn, chọn các thứ trà đầu-xuân thượng-hảo-hạng lại trần ngon nổi cao như liên-tâm, ô-long và thủy tiên, vân vân, dùng cách bào-chế riêng cho, ai gần ai cũng biết tiếng.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà liên-tâm mới cũng, gọi là « SONG KI CHÍNH TRÀ » DANH-TRÀ cũng được nhiều quí-khách hoan-nghênh. Nay xin đem những đặc-sắc riêng của trà VINH-MẬU đăng báo, để quí-khách thường trà không cần nói mua làm.

Các chi-điểm bán trà VINH-MẬU :
Nam-định : phố Khách, số 144.
Ba-nát : phố Hàng-ngang, số 38.
Hải-dương : phố Khách, số 14.

Vinh-Mậu trà hiệu cần bạch

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn-thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xã này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống :

Cachets du Docteur Nofal
0$95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng.

Nếu phổi yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhầm, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay !

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết bệnh.

Giá tiền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert số bốn.

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

振商號
Tam đại ấn
yếu vấn-đề

Các ngài xem báo nên đọc.
Các ngài kinh thương nên đọc.
Các ngài ở nhà muốn được một thứ đồ ăn tốt mà đem làm quà cho bà con cũng nên đọc.

Bản-hiệu tự chế các thứ bánh khách, biscuit và các thứ kẹo tây ăn nên. . . chất liệu tốt mà làm sạch sẽ, cực hợp vệ-sinh. hộp ngoài trang hoàng lịch sự đem làm quà bà con nhất là đích đáng, cho nên làm không đủ mà bán; nay bản hiệu vì tiện dùng các ngài ở xa phải gia công chế tạo, phàm đâu có nhà giấy-thép thì hàng hóa có thể gửi được đều theo cách lĩnh hóa giao ngân (contre remboursement) có in các giá mục, các ngài cần dùng xin cho giấy biết.

Hiệu TCHAN XUONG.
dit WON-KONG-SANG
Chuyên môn về bánh và kẹo
ở phố hàng Buồm số nhà 106
Hanoi.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

Cái sức khỏe của đàn-bà
và cái bệnh đau lưng

Đàn-bà con gái lúc tuổi nhỏn lên thường hay vàng da, sức yếu, đau tim, đau xương nước đầu, nhất là buổi sang lúc thức dậy. Người lúc ấy lại còn lúc khi sinh-sản, lại thường yếu mệt, đau thờ thịt, nặng mi mắt, nặng bàn chân. Sau cùng đàn-bà lại còn lúc trở về già, hay mắc những bệnh như tụ-huyết, trong mặt, nặng chân.

Trong những lúc ấy, đàn-bà muốn cho khỏi ốm đau thì nên giữ gìn bộ thần, mà lúc nào cũng phải giữ gìn bộ thần vì các bệnh của đàn-bà phần nhiều là bởi thần yếu đau mà ra những chất bẩn, ra nước acide urique trong máu.

Trong khi ấy thuốc Pilules Foster rất công hiệu, và trong những khi đau thần, đau xương cốt, xương mỏi có chân, thần-kinh đục và có cảm, vân vân, dùng cũng tốt lắm. Các thuốc Foster bán tại số 25, St. Ferdinand Paris 17.

Hàng bào-chế nào cũng có bán

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, sưng dạ dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thì sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

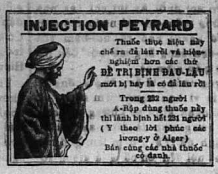
Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1$40

Có bán lại : Nhà in chuông, Hanoi

Những nhà bị sưng cơ sưng cổ, nhà nào biết thứ thuốc Bổ-Tỳ-Ngọc-Liên tiêu nhà chỉ khỏi được thấy ; là một thứ thuốc bổ trẻ con rất mau tiêu đặm và tăng được các chất độc ở trong phổi ra, đều ho gió, ho đàm, hoặc xuyễn, hoặc khó thở, nói tóm lại đều ho nặng dần dần mà dùng thứ thuốc này cũng có thể khỏi được, những người dùng qua đã chịn thứ thuốc ho này là một phương thần được. Giá mỗi lọ là 0$25, ở các tỉnh xa có gửi nhiều Hiệu bán, ai muốn mua, hoặc muốn biết ở tỉnh mình Hiệu nào bán thì cứ viết thư hỏi Hiệu TỲ-NGỌC-LIÊN, n° 46, Rue Principale à Đáp-cầu.

Thuốc thụt Hiệu này chế ra đã lâu rồi và hiện nghiệt có bán các thứ **ĐỂ TRỊ BỆNH ĐAU-LẬU** mới bị hay là có đã lâu rồi

Trong 322 người A-Rập dùng thuốc này thì lành bịnh hết tin người (Y theo lời phán các lương-y ở Alger)

Bán cùng các nhà thuốc có danh.

C. J. BONNET
là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

PHẤN SUDOL

Rôm sẩy là bởi các hạch trong da phát tiết mồ-hôi chẳng qua mà sinh ra. Rôm sẩy sinh ra ngứa ngáy, thối chịu nhất là ban đêm.

Các cách chữa rôm sẩy, tiện đâu nhất, là bôi nước có phấn SALIBOR và các chứng phấn **SUDOL** một gói giá **0$50**

Dùng lần thử ấy để chịu ngay

Hiệu bào-chế CHASSAGNE, 59, Phố Paul Bert, Hanoi

NHỮNG VẾT XẤU
Ở NGOÀI DA

cũng là diện-mạo giả đi, là bởi các chất dựng nên da khô đi.

THỨ CRÈME SIMON

CRÈME SIMON
PARIS

giữ cho da mềm mại, giữ cho người trẻ và đẹp luôn. Trừ được hắn nắng, bệnh cảm thử, và các dấu sâu bọ đốt, vân vân.

Phấn và xà-phòng Simon

ŒNO KOLA COCA
RƯỢU BỔ
酋 補

J. BLANC *(đệ nhất hạng bào-chế)*
Ông **L. BLANC** *(người nói-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每晚各吉啞所齊啞呈喉禮歌樂精

Bán tại : Hiệu Bào-chế **J. BLANC**
31 phố Trang-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

2079

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc :

Peptonate de fer MONTES

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy đợt.

Giá tiền 0$90

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng

Chứng đau xương,
Chứng mạch máu sưng,
Chứng đau mạch máu tụ lại,
Các chứng đau quả tim.

Mụn ung ở mạch máu lâu đã 8 năm mà dùng thuốc này trong 1 tháng là khỏi.

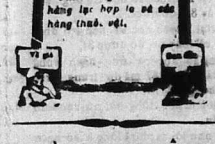
NHỮNG LỌC TRỪ VỀ GIÀ

thì thường thấy những đầu tóc hơi khô lá, hay chóng mặt nhức đầu, ăn thận, đi táo, một số bắn khó ở, còn về phần đàn-bà thì kinh chế g những không đều mà lại có lắc ra nhiều quá về làm chó ai cần, thất vọ. Những tác này nó dùng thứ thuốc :

Dépuratif Richelet

mà các danh sư ở hoàn-cầu đều chứng nhận rằng hay. Dùng nó thì chẳng bao lâu kinh nguyệt lại đều, không có làm đau đớn gì cả. Thuốc này lại rất hiệu trong khi chữa các chứng đau sương tụ máu ở các huyệt-quản và các chứng ở ngoài da như là nhọt lào mụn con, nỗi mẩn làm cho người nào mắc phải thì ngứa khó chịu lắm ;

Thuốc này bán ở các hàng lục hợp to và các hàng thuốc vặt.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết sẵn.
Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rão phải, làm cho hay ho vật nặng thuốc này rất để, vì có mùi thơm không có lợm giọng báo giờ !

Bất thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết

MÁU BỔ 1$40

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

Thuốc DÉPURATIF SENSAL dùng để trị các bệnh ngoài da, thì giải biến hiện, giải bệnh gia thể nào cũng chữa khỏi, như bệnh giáo các khớp xương tên là vì bởi các bệnh nguyệt rồi mà sinh ra các chứng bệnh, giải độc đau hơi ở người sau thấp, bong gân, và bệnh trỉ

Thuốc này cũng là một thứ thuốc độc rất tốt về trị những bệnh về bệnh phong cao ao phù ra

Trước khi ăn cơm, mỗi bữa uống một thứ giờ. Trẻ con không uống được thuốc này

Mỗi lọ giá . . . . . 1$50.

Hiệu bào-chế CHASSAGNE 59, Phố Paul Bert, Hanoi

CÁC ÔNG NÊN BẾN NGAY HIỆU :
NAM-THỊNH
6, Rue des Cantonnais, 6
HANOI

Hàng rẻ mới sang — Cái mới rất khéo

Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ. Mau mau kẻo hết hàng tốt.

SẮP MỞ
Gba
PACHOD Frères & Cie LYON

ĐƯỜNG SANG LÀO
CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHÚ
Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

Chạy từ Đông-hà, ngày thứ tư buổi sáng, đến Lao-bao buổi trưa. Các thư từ và hành-khách đáp thuyền đến buổi trưa hôm thứ năm sẽ đến Tchépone, rồi ở lấy lại đi thẳng Savannakhet, đến nơi vào buổi chiều.

Từ Savannakhet sẽ chạy về Tchépone buổi sáng thứ hai, các thư từ và hành-khách, sẽ đến Lao-bao rồi đáp thuyền hai ngày thì đến Đông-hà, đến nơi vào buổi chiều hôm thứ tư.

Mỗi chủ nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi thì xin đánh giấy-thép cho biết trước 24 giờ để bắn-ty liệu xếp xe cho đủ.

Hàng tây đi . . . . . 28$00 một chỗ ngồi.
Hàng ta đi . . . . . 14.00 —

Đường đi Huế và Yên-lý đi Nghệ-hưng ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước một ngày.

Lối đánh giấy thép : PHAMVANPHI,
Vinh Đông-hà, Yên-lý, Thakhek hay là Napé

AI MUỐN LÀM GIÀU
Bỏ ra 20 quan mà may ra được

500.000 quan

Mua một cái trái-đơn của Công-ty Panama có rút số đề hoàn lại (Obligation Panama à lots...) mà mua phải nộp ngày 20 quan, cứ tới 17 tháng mỗi tháng nộp 20 quan, thời thời kỳ đến trong tuổi. (Như vậy mỗi năm 20 đồng mấy xu, có thể trả vốn gần gần có được).

Rồi nộp cho đến lúc đến kỳ rút, ngày rút số tuỳ theo mà trúng mình được quyền, nhiều, ít mình đã nộp bấy nhiêu rồi vậy, và đến lúc trái-đơn trúng số và là mình được hoàn lại số tiền lời kỳ đến đây được trước theo thể mà cũng trúng một là 10 tới 100.000 vở mỗi đồng 1.000 quan, số tiền lời kỳ đến đây được hoàn lại là 60 quan. Rồi nếu số mình khi rút số, hoặc được số thứ nhất, được hoàn lại là 60 quan. Rồi nếu số mình khi rút số, hoặc được số thứ nhất, được hoàn lại là 60 quan.

Như vậy mua trái-đơn thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt.

CÓ NHỮNG LỐ SAU NÀY :

130 lô.	500.000 quan	250 lô	2.000 quan
130 lô.	250.000 —	1.250 lô	1.000 —
250 lô.	100.000 —	13.200 lô	100 —
200 lô.	40.000 —	1.700.000 trái đơn hoàn lại lời 60 quan	

Người có trăm quan cũng có thể mua được, cứ mỗi số mua một đồng bạc (100 số) mà mua cho đến khi có số trái-đơn nhiều thì thôi.

Các lô được lĩnh người nào, không phải tự gọi nhà nào cả, mà lĩnh tại số mình được mới có bằng số lô trái đơn trúng số, không phải tới nhà. Các số mà trúng, bằng lô trúng số mình đã đóng số tại nhà ngân hàng, đóc theo số tiền đóng tại nhà ngân hàng, thì thể tiền mình đóng trong hạn tuổi trúng ngày 12 Mars 1923. Hạn tuổi ấy là mức hạn tuổi tiền mình đóng, còn tiền đóng số trái đơn. Không có điều gì phải ngại nhiều cả.

Năm nào cũng có 15 Février, 15 Mai, 15 Août, 15 Novembre thì rút số.

Các nhà muốn mua xin viết thư về hỏi thì gửi ngay 20 quan mua số

BANQUE NOUVELLE, 5 Rue Paperé, MARSEILLE, France
R. C. MARSEILLE 6576

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)